

mojstrske vrednosti. Posebno pa je dobrodošla ob času, ko je ravno izšel James W. Wilesov prevod venca pod imenom »The Mountain Wreath« (George Allen and Unwin Ltd., London).

V delih, kakršna je dr. Manning podal pod naslovom »The Religious Problem of Jugoslavia« ter »The Theology of Bishop Nikolay«, se pisatelj peča z verskimi problemi sedanjosti in preteklosti. Slični namen ima tudi spis »An old Slavic Saint«. Par svojih del je dr. Manning posvetil renesansi v Dubrovniku in arheološkim vrednostim Splita. Spisi so izšli v knjigah 30 in 32 zbirke »Art and Archeology«. Kot zadnje bi rad omenil še dr. Mannigovo oceno dr. Prince-ove angleške gramatike srbsko-hrvatskega jezika. Kot bivši dekan slavistike na Columbiju je imel dr. Prince dr. Manninga za svojega kolega in sodelavca. Delo, ki ga je dr. Prince tekom dolgih let požrtvovalnosti postavil na nekako tradicionalno podlago, je v dr. Manningu dobilo vrednega in sposobnega naslednika. Zato pa imenovana ocena gramatike, ki je izšla v 5. zvezku publikacije »Language«, spada h gramatiki skoraj kot njen bistveni del.

Vsa dolga vrsta dosedanjih del nas mora samo verjeti, da bo dr. Manning, ki je še mlad mož, lahko še mnogo storil za razširjenje slovanskih študij v Ameriki. Ta namen mogoče lahko razvidimo tudi iz potovanja, ki ga je zadnje poletje dr. Manning imel po slovanskih državah, zlasti po Jugoslaviji. Vlade nekaterih slovanskih držav so upravičeno izkazale priznanje dr. Manningu z odlikovanji. Leta 1927 je od Čehoslovaške prejel red Belega leva, leta 1928 pa kot priznanje za svoje delovanje v slavistiki red Polonia restituta. Že več let je tudi poznan kot dopisni član Londonske univerze School of Slavonic Studies.

A. Kobal, Columbia, New York

»V kraljestvu Zlatoroga«

Dne 20. avgusta t. l. je videla Ljubljana premiero prvega slovenskega filma, »V kraljestvu Zlatoroga«. Film je izdelek T. K. »Skala« in velik ter ponosen dokaz nesebičnosti in požrtvovalnosti ljudi, ki so ga ustvarili brez vsakih oz. brez pomembnih gmotnih sredstev. Tema filma je lepota slovenske zemlje, prav za prav lepota Gorenjske in je

glede tega film nekoliko preveč omejen. Tekst je za delo prvotno napisal Juš Kozak, za film ga je priredil režiser prof. Janko Ravnik. Kje se nehajo ideje enega in pričenejajo ideje drugega, ne moremo reči, a zdi se, da je hotel film prvotno imeti nekako dejanje. Danes je fabula običajno konvencionalna in propagandno enostavna, motto filma je: »Ta film je nem — toda kljub temu doni ob njem v naših srcih — mogočna pesem: — »Sveta si zemlja slovenska!« — Če bo film zbudil to občutje pri slehernem, — je dosegel več kakor svoj namen.«

Filmsko je film privlačen le po lepoti posnetkov in torej po lepoti objekta in to bo za njegove uspehe zadostovalo, kajti fotografija v filmu je zares lepa. Delo je ponekod tudi polno bravur, ki naše občudovanje le še stopnjujejo. Snovna stran nam manj ugaja, v njej se nahaja preveč nerimanih verzov, n. pr. odbije koj v spočetku naškrobljena sobariška motivika, mnogo preveč je vlaka, ki vozi zdaj s to zdaj z ono lokomotivo, kar ubija enotnost, resne napake so se vgnezdile v trak pri plezalskih partijah itd., kar bi se bilo vse moglo preprečiti s primerno ekonomijo snemanja. Gorenjsko enostranost filma smo že omenili, tu bi radi še »alpsko« — več pozornosti bi bilo treba posvetiti i drugim stvarim, zlasti arhitekturnim in umetnostnim spomenikom in vsaj zame je bilo najlepše poglavje v filmu ono, ki prikazuje življenje in delo pokljuških in bohinjskih gorjancev. Tu so Skalaši zares zadeli na mesto, ki naj bi ga kdaj preorali.

Sicer pa film stilsko ni zadovoljil. Režija se ni znala osvoboditi tehnike in stila običajnega fotografskega posnetka, kar je postalo n. pr. posebno mučno pri vodnih scenarijih, o režiji scen, slik, o optičnih kompozicijah in elementih ni govora. Film je tipično delo kamere zelo veščih ljudi, ki so se to pot spravili i nad režijo, ki pa imajo sicer pri nastankih filmov le podrejeno tehnično vlogo. Prvo pesem svira pri filmu vselej režiser, ki je največkrat tudi edini poet in igralec. O igralcih »V kraljestvu Zlatoroga« nimamo kaj reči razen da so rešili svojo težko nalogo kakor so vedeli in znali in tako se nad njimi ne navdušujemo, kakor nas tudi kameralna poezija filma pušča zelo hladne. Vendar je delo doseglo v javnosti popoln uspeh, ki ga je tudi zasluzilo.

R. L.